

No. 33418

**LITHUANIA
and
BELARUS**

**Treaty on good-neighbourliness and cooperation. Signed at
Vilnius on 6 February 1995**

*Authentic texts: Lithuanian and Byelorussian.
Registered by Lithuania on 11 December 1996.*

**LITUANIE
et
BÉLARUS**

**Traité de bon voisinage et de coopération. Signé à Vilnius le
6 février 1995**

*Textes authentiques : lituanien et biélorusse.
Enregistré par la Lituanie le 11 décembre 1996.*

[LITHUANIAN TEXT — TEXTE LITUANIEN]

LIETUVOS RESPUBLIKOS IR BALTARUSIJOS RESPUBLIKOS SU- TARTIS DĖL GEROS KAIMYNYSTĖS IR BENDRADARBIA- VIMO

Lietuvos Respublika ir Baltarusijos Respublika, toliau vadinamos "Aukštosiomis Susitariančiosiomis Šalimis",

patvirtindamos savo ištikimybę visuotinai pripažintiems tarptautinės teisės principams ir normoms, tarp jų principams, įtvirtintiems Jungtinių Tautų Organizacijos Įstatuose, Helsinkio Baigiamajame Akte, Paryžiaus Chartijoje Naujai Europai ir kituose Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos dokumentuose,

vadovaudamosi 1991 m. spalio 24 d. Deklaracijos dėl Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos geros kaimynystės santykių principų nuostatomis,

remdamosi ilgaamžėmis draugystės tradicijomis, siejančiomis lietuvių ir baltarusių tautas, bei siekdamos visapusiškai vystyti tarpusavio santykius geros kaimynystės principais,

susitarė:

1 Straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys vystys savo santykius nuosekliai laikydamosi suverenios lygybės, jėgos arba grasinimo jėga nenaudojimo, sienų neliečiamumo, teritorinio vientisumo, taikaus ginčų sprendimo, nesikišimo į viena kitos vidaus reikalus, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių gerbimo, abipusiškai naudingo bendradarbiavimo ir sąžiningo įsipareigojimų vykdymo pagal tarptautinės teisės principus.

2 Straipsnis

1. Aukštosios Susitariančiosios Šalys įsipareigoja prisidėti prie saugumo, stabilumo ir bendradarbiavimo Europoje užtikrinimo mechanizmų stiprinimo.

2. Aukštosios Susitariančiosios Šalys bendradarbiaus, sprendžiant klausimus, susijusius su stabilumo ir saugumo palaikymu Europos žemyne, o taip pat vystys pasitikėjimo ir saugumo stiprinimo priemones, remdamosi atitinkamais Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos dokumentais.

3 Straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys prisidės prie branduolinio ir kitokių masinio naikinimo ginklo rūšių nusiginklavimo proceso. Jos sutinka, kad ginkluotės sumažinimas iki minimumo, pakankamo gynybai, o taip pat Sutarties dėl įprastinių ginkluotųjų pajėgų Europoje vykdymas prisidės prie saugumo ir stabilumo Europoje įtvirtinimo.

4 Straipsnis

Kiekviena iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių užtikrina, kad ginkluotųjų pajėgų, dislokuotų arba esančių jos teritorijoje, veikla atitiks Jungtinių Tautų Organizacijos Įstatų, Helsinkio Baigiamojo Akto, Paryžiaus Chartijos Naujajai Europai bei kitų Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos dokumentų nuostatas.

5 Straipsnis

1. Kiekviena iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių imsis visų būtinų priemonių užkertant kelią savo teritorijoje organizacijų, grupių arba pavienių asmenų veiklai, vykdomai kenkiant kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies suverenitetui, teritoriniam vientisumui arba valstybės saugumui ir gynybinei galiai.

2. Nei viena iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių neleis, kad jos teritorija būtų panaudota ginkluotos agresijos vykdymui prieš kitą Aukštąją Susitariančiąją Šalį.

3. Tuo atveju, jeigu trečioji valstybė arba trečiosios valstybės įvykdys ginkluotą užpuolimą prieš vieną iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių, kita Aukštoji Susitariančioji Šalis įsipareigoja neteikti karinės pagalbos arba kitokios paramos tokiai valstybei arba tokioms valstybėms per visą ginkluoto konflikto tęsimosi laiką ir prisidės, kad konfliktas būtų sureguliuotas, remiantis Jungtinių Tautų Organizacijos Įstatų principais bei Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos dokumentais.

6 Straipsnis

1. Aukštosios Susitariančiosios Šalys sudarys palankias sąlygas valstybinės valdžios ir valdymo organų bendradarbiavimui.

2. Aukštosios Susitariančiosios Šalys prisidės prie tarpusavio parlamentinių ryšių plėtojimo.

7 Straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys prisidės prie tiesioginių ryšių ir bendradarbiavimo tarp jų administracinių - teritorinių vienetų užmezgimo ir plėtojimo. Ypatingas dėmesys bus skiriamas bendradarbiavimui pasienio rajonuose.

8 Straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys remis kontaktų plėtojimą tarp savo piliečių, visuomeninių organizacijų, spaudos ir informacijos organų.

9 Straipsnis

Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis garantuoja kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies piliečiams, gyvenantiems jos teritorijoje, visas žmogaus teises ir pagrindines laisves, kurios tokiems asmenims suteikiamos pagal visuotinai pripažintus tarptautinės teisės principus bei normas.

10 Straipsnis

1. Aukštosios Susitariančiosios Šalys įsipareigoja vadovautis visuotinai pripažintais principais ir standartais asmenų, priklausančių tautinėms mažumoms, teisių gynimo srityje, tarp jų, įtvirtintais Tarptautiniuose žmogaus teisių paktuose, Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos dokumentuose.

2. Asmenys, priklausantys lietuvių tautinei mažumai Baltarusijos Respublikoje, tai yra, asmenys, kurie turi Baltarusijos Respublikos pilietybę, yra lietuvių kilmės arba priskiria save lietuvių tautybei, sieja save su lietuvių kultūra, laikosi lietuvių tradicijų bei mano lietuvių kalbą esant jų gimtąja kalba, o taip pat asmenys, priklausantys baltarusių tautinei mažumai Lietuvos Respublikoje, tai yra, asmenys, kurie turi Lietuvos Respublikos pilietybę, yra baltarusių kilmės arba priskiria save baltarusių tautybei, sieja save su baltarusių kultūra, laikosi baltarusių tradicijų bei mano baltarusių kalbą esant jų gimtąja kalba, turi teisę individualiai arba kartu su kitais savo tautinės grupės nariais laisvai puoselėti, saugoti ir plėtoti savo tautinį, kultūrinį, kalbinį bei religinį savitumą be jokios diskriminacijos, remdamosi lygybės prieš įstatymą principu.

3. Aukštosios Susitariančiosios Šalys pareiškia, kad priklausymas tautinei mažumai yra asmens individualaus pasirinkimo reikalas ir negali sukelti jam jokių neigiamų pasekmių.

4. Niekas negali būti priverstas įrodinėti savo tautybę ar jos atsisakyti.

11 Straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys pareiškia, kad asmenys, paminėti šios Sutarties 10 straipsnio 2 punkte, turi teisę:

- laisvai vartoti gimtąją kalbą asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime;
- naudotis informacija gimtąja kalba, platinti tokią informaciją ir keistis ja, o taip pat turėti savo masinės informacijos priemones gimtąja kalba;

- mokytiis gimtąja kalba ir gimtosios kalbos;
- saugoti savo nacionalines tradicijas, vystyti profesionalų ir mėgėjišką meną;
- steigti, o taip pat remti savo švietimo, kultūros bei kitų įstaigų, organizacijų ir draugijų, kurios gali kauptis savanoriškos finansinės ar kitos pagalbos, taip pat ir valstybinės, veiklą pagal vidaus įstatymus, o taip pat dalyvauti tarptautinių nevyriausybinų organizacijų veikloje;
- laisvai išpažinti ir platinti savo religiją, atlikti religines apeigas, turėti ir platinti kulto reikmenis, religinę literatūrą ir kitą religinio turinio informacinę medžiagą gimtąja kalba;
- tiesiogiai ir per laisvai išrinktus atstovus dalyvauti visuomeniniame gyvenime valstybinės ir vietinės valdžios lygyje;
- užmegzti ir palaikyti kontaktus tarpusavyje savo valstybės teritorijoje, o taip pat kontaktus su kitų valstybių piliečiais užsienyje, su kuriais juos sieja bendra etninė kilmė.

12 Straipsnis

1. Aukštosios Susitariančiosios Šalys savo teritorijose sieks sudaryti sąlygas tautiniam, kultūriniam, kalbiniam ir religiniam asmenų, paminėtų šios Sutarties 10 straipsnio 2 punkte, savitumui išsaugoti ir jų teisėms, numatytoms šios Sutarties 11 straipsnyje, įgyvendinti:

- užtikrins asmenims, priklausantiems tautinėms mažumoms, galimybę naudotis valstybinėmis masinės informacijos priemonėmis ir transliuoti reguliarias televizijos ir radijo laidas gimtąja kalba;
- sieks užtikrinti galimybę asmenims, paminėtiems šios Sutarties 10 straipsnio 2 punkte, mokytiis gimtąja kalba arba gimtosios kalbos ikimokyklinėse įstaigose, pradinėse ir vidurinėse mokyklose;
- esant būtinybei, konsultuosiu su asmenų, paminėtų šios Sutarties 10 straipsnio 2 punkte, organizacijų atstovais;
- susilaikys nuo bet kokių veiksmų, kurie gali sukelti asimiliaciją asmenų, paminėtų šios Sutarties 10 straipsnio 2 punkte, prieš jų valią.

2. Aukštosios Susitariančiosios Šalys įsipareigoja imtis visų būtinų priemonių, užkertančių kelią bet kokiai diskriminacijai tautiniu pagrindu, o taip pat draudžiančių organizacijų ar pavienių asmenų veiklą, kurstant tautinę ar religinę nesantaiką.

13 Straipsnis

Šios Sutarties 10, 11 ir 12 straipsnių nuostatos neturi būti aiškinamos kaip suteikiančios teisę vykdyti veiklą, prieštaraujančią visuotinai pripažintiems tarptautinės teisės principams ir normoms, tarp jų principams ir normoms, įtvirtintiems Jungtinių Tautų Organizacijos Įstatuose ir Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos dokumentuose, ypač valstybių teritorinio vientisumo principui, o taip pat kiekvienos iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių įstatymams.

14 Straipsnis

1. Aukštosios Susitariančiosios Šalys sudarys palankias sąlygas abipusiai naudingam ekonominiam, taip pat prekybiniam bendradarbiavimui, bendradarbiauti investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos srityje, o taip pat intelektualinės ir pramoninės nuosavybės apsaugai pagal jų tarptautinius įsipareigojimus. Nuosavybės santykių klausimai tarp Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių, esant būtinybei, bus reguliuojami remiantis atskiromis sutartimis.

2. Aukštosios Susitariančiosios Šalys remis tiesioginių ryšių plėtojimą tarp valstybinių ir privačių įmonių.

3. Aukštosios Susitariančiosios Šalys vystys mokslinį techninį bendradarbiavimą, ypatingą dėmesį skirdamos šiuolaikinei technikai ir technologijoms.

15 Straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys skatins bendradarbiavimą transporto ir komunikacijų srityje, o taip pat su tuo susijusios infrastruktūros vystymą remiantis atskiromis sutartimis.

16 Straipsnis

1. Aukštosios Susitariančiosios Šalys bendradarbiaus aplinkos apsaugos ir gamtinių išteklių racionalaus panaudojimo srityje, siekdamos užtikrinti abipusį ilgalaikį ekologinį saugumą, apribojant ir likviduojant užteršimus, ypatingą dėmesį skirdamos Braslavo ežerų zonai, Nemuno (Nioman) - Neries (Vilija) upių baseinui ir pasienio rajonams.

2. Aukštosios Susitariančiosios Šalys bendradarbiaus kuriant, naudojant ir tobulinant ekologiškai švarias gamybas ir technologijas.

3. Kiekviena iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių laiku informuoja kitą Aukštąją Susitariančiąją Šalį apie įvykusį arba gresiantį įvykti tarpvalstybinio pobūdžio aplinkos užteršimą.

4. Aukštosios Susitariančiosios Šalys sudarys specialų susitarimą dėl bendradarbiavimo aplinkos apsaugos bei racionalaus gamtinių išteklių panaudojimo srityje.

17 Straipsnis

1. Aukštosios Susitariančiosios Šalys skatins visapusišką bendradarbiavimą sveikatos apsaugos ir sanitarinės higienos srityje, ypač profilaktikos ir kovos su infekcinėmis ligomis bei ligomis, susijusiomis su šiuolaikine civilizacija, srityje.

2. Aukštosios Susitariančiosios Šalys bendradarbiaus darbo ir užimtumo, o taip pat gyventojų socialinės apsaugos srityje ir sudarys atitinkamus dvišalius susitarimus, nustatančius tokio bendradarbiavimo kryptis.

18 Straipsnis

1. Remdamosi lietuvių ir baltarusių tautų kultūriniu palikimu ir jų įnašu į Europos civilizaciją, Aukštosios Susitariančiosios Šalys skatins visapusiško bendradarbiavimo plėtojimą kultūros, mokslo ir švietimo srityse.

2. Aukštosios Susitariančiosios Šalys stiprins ir plės kultūrinius mainus. Ypatingas dėmesys bus skiriamas bendradarbiavimui tarp kultūros įstaigų ir tiesioginių ryšių užmezgimui tarp lietuvių ir baltarusių meno veikėjų ir kūrybinių kolektyvų.

3. Tarptautinių normų ir standartų, o taip pat dvišalių susitarimų pagrindu Aukštosios Susitariančiosios Šalys imsis ir rems pastangas, nukreiptas kultūros ir istorinių vertybių, prarastų, neteisėtai išvežtų arba kitu neteisėtu būdu atsidūrusių kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies teritorijoje, išaiškinimui ir grąžinimui.

19 Straipsnis

Kiekviena iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių pagal vidaus įstatymus prisidės prie kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies spaudos, taip pat ir periodinės, leidinių ir audiovizualinių priemonių platinimo, rems lietuvių autorių knygų leidybą baltarusiškose leidyklose ir baltarusių autorių knygų leidybą lietuviškose leidyklose, o taip pat bendrų leidinių leidybą, prisidės prie knygų parodų ir mugių rengimo.

20 Straipsnis

1. Aukštosios Susitariančiosios Šalys, remdamosios tarptautinės teisės normomis, įskaitant humanitarinės teisės normas, įsipareigoja garantuoti laidojimo vietoms, esančioms vienos iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių teritorijoje ir esančioms kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies piliečių atminties vietomis, teisinį gynimą.

2. Kiekvienos iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių piliečiams bus sudaryta galimybė tvarkyti tėvynainių kapus ir jų laidojimo vietas, kurios yra kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

3. Aukštosios Susitariančiosios Šalys bendradarbiaus išaiškinant ir registruojant kiekvienos iš jų teritorijoje kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies piliečių laidojimo vietas.

21 Straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys bendradarbiaus kovojant su organizuoju nusikalstamumu, terorizmu, neteisėta narkotinių medžiagų apyvarta, neteisėta prekyba ginklais, kontrabanda, nelegalia migracija, suklastotų atsiskaitymo ir mokėjimo priemonių gamyba ir naudojimu, veiksmais, nukreiptais prieš visų transporto rūšių saugų judėjimą, o taip pat kitais teisėsaugos pažeidimais.

22 Straipsnis

1. Aukštosios Susitariančiosios Šalys, esant būtinybei, rengs dvišales konsultacijas dėl šios Sutarties nuostatų vykdymo.

2. Ginčai dėl šios Sutarties aiškinimo ir taikymo bus sprendžiami konsultacijų ir derybų keliu.

23 Straipsnis

Ši Sutartis nepažeidžia Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių teisių ir pareigų, kylančių iš kitų tarptautinių sutarčių, kurių dalyvėmis jos yra.

24 Straipsnis

Ši Sutartis turi būti ratifikuota ir įsigalios nuo ratifikacinių raštų apsikeitimo, kuris įvyks Minske, dienos.

25 Straipsnis

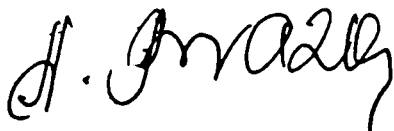
Ši Sutartis sudaryta dešimčiai metų ir jos galiojimo laikas bus savaimė pratęstas kitiems penkerių metų laikotarpiams, jeigu nei viena iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių nepraneš raštu kitai Aukštajai Susitariančiajai Šaliai apie savo ketinimą denonsuoti ją ne vėliau, kaip prieš vienerius metus iki šios Sutarties galiojimo pabaigos.

26 Straipsnis

Ši Sutartis bus užregistruota Jungtinių Tautų Organizacijos Sekretariate pagal šios Organizacijos Įstatų 102 straipsnį.

Sudaryta Vilniuje 1995 m. vasario mėn. 6 d. dviem egzemploriais, kiekvienas lietuvių ir baltarusių kalbomis. Abu tekstai turi vienodą galią.

Lietuvos Respublikos
vardu:

Baltarusijos Respublikos
vardu:

[BYELORUSSIAN TEXT — TEXTE BIÉLORUSSE]

ДАГАВОР АБ ДОБРАСУСЕДСТВЕ І СУПРАЦОЎНІЦТВЕ ПАМІЖ ЛІТОЎСКАЙ РЭСПУБЛІКАЙ І РЭСПУБЛІКАЙ БЕЛАРУСЬ

Літоўская Рэспубліка і Рэспубліка Беларусь, якія далей называюцца "Высокія Дагаворныя Бакі",

пацвярджаючы сваю прыхільнасць да агульнапрызнаных прынцыпаў і нормаў міжнароднага права, у тым ліку прынцыпаў, якія замацаваны ў Статуце Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, Хельсінкскім Заключным акце, Парыжскай Хартыі для новай Еўропы і іншых дакументах Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе,

кіруючыся палажэннямі Дэкларацыі аб прынцыпах добрасуседскіх адносін паміж Літоўскай Рэспублікай і Рэспублікай Беларусь ад 24 кастрычніка 1991 года,

абавіраючыся на шматвяковыя традыцыі дружбы, якія звязваюць літоўскі і беларускі народы, і імкнучыся ўсебакова развіваць узаемныя адносіны на прынцыпах добрасуседства,

дамовіліся аб ніжэйпададзеным:

Артыкул 1

Высокія Дагаворныя Бакі будуць развіваць свае адносіны, паслядоўна прытрымліваючыся прынцыпаў суверэннай роўнасці, непрымянення сілы або пагрозы сілай, непарушнасці граніц, тэрытарыяльнай цэласнасці, мірнага ўрэгулявання спрэчак, неўмяшання ва ўнутраныя справы адзін аднаго, павагі да правоў чалавека і асноўных свабод, узаемавыгаднага супрацоўніцтва і добрасумленнага выканання абавязацельстваў па міжнароднаму праву.

Артыкул 2

1. Высокія Дагаворныя Бакі абавязваюцца спрыяць умацаванню механізмаў забеспячэння бяспекі, стабільнасці і супрацоўніцтва ў Еўропе.

2. Высокія Дагаворныя Бакі будуць узаемадзейнічаць па пытаннях, звязаных з падтрымкай стабільнасці і бяспекі на еўрапейскім кантыненте, а таксама будуць развіваць меры ўмацавання даверу і

бяспекі на аснове адпаведных дакументаў Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе.

Артыкул 3

Высокія Дагаворныя Бакі будуць садзейнічаць працэсу раззбраення ў галіне ядзернай і іншых відаў зброі масавага знішчэння. Яны згодны з тым, што скарачэнне ўзбраенняў да мінімуму, дастатковага для абароны, а таксама выкананне Дагавора аб звычайных узброеных сілах у Еўропе будуць спрыяць умацаванню бяспекі і стабільнасці ў Еўропе.

Артыкул 4

Кожны з Высокіх Дагаворных Бакоў запэўнівае, што дзейнасць узброеных сіл, якія дыслацыраваны або знаходзяцца на яго тэрыторыі, будзе адпавядаць палажэнням Статута Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, Хельсінскага Заключнага акта, Парыжскай Хартыі для новай Еўропы і іншых дакументаў Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе.

Артыкул 5

1. Кожны з Высокіх Дагаворных Бакоў будзе прымаць усе неабходныя меры для спынення на яго тэрыторыі дзейнасці арганізацый, груп або асобных асоб, якая ажыццяўляецца на шкоду суверэнітэту, тэрытарыяльнай цэласнасці або дзяржаўнай бяспецы і абароназдольнасці другога Высокага Дагаворнага Боку.

2. Ніводзін з Высокіх Дагаворных Бакоў не дапусціць, каб яго тэрыторыя была выкарыстана для ажыццяўлення ўзброенай агрэсіі супраць другога Высокага Дагаворнага Боку.

3. У выпадку, калі трэцяя дзяржава або трэція дзяржавы здзейсняць узброены напад на адзін з Высокіх Дагаворных Бакоў, другі Высокі Дагаворны Бок абавязваецца не аказваць ваеннай дапамогі або якой бы то ні было падтрымкі такой дзяржаве або такім дзяржавам па працягу ўсяго часу прадаўжэння ўзброенага канфлікту і будзе спрыяць, каб канфлікт быў урэгуляваны ў адпаведнасці з прынцыпамі Статута Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і дакументаў Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе.

Артыкул 6

1. Высокія Дагаворныя Бакі створаць спрыяльныя ўмовы для супрацоўніцтва органаў дзяржаўнай улады і кіравання.

2. Высокія Дагаворныя Бакі будуць садзейнічаць пашырэнню парл аменцкіх сувязей паміж імі.

Артыкул 7

Высокія Дагаворныя Бакі будуць спрыяць устанаўленню і развіццю прамых кантактаў і супрацоўніцтва паміж іх адміністрацыйна-тэрытарыяльнымі адзінкамі. Асаблівая ўвага будзе надавацца супрацоўніцтву ў прыгранічных раёнах.

Артыкул 8

Высокія Дагаворныя Бакі будуць садзейнічаць развіццю кантактаў паміж сваімі грамадзянамі, грамадскімі арганізацыямі, органамі друку і інфармацыі.

Артыкул 9

Кожны Высокі Дагаворны Бок гарантуе грамадзянам другога Высокага Дагаворнага Боку, што пражываюць на яго тэрыторыі, усе правы чалавека і асноўныя свабоды, якія даюцца такім асобам згодна з агульнапрызнанымі прынцыпамі і нормама і міжнароднага права.

Артыкул 10

1. Высокія Дагаворныя Бакі абавязваюцца кіравацца агульнапрызнанымі прынцыпамі і стандартамі ў галіне абароны правоў асоб, якія належаць да нацыянальных меншасцей, замацаванымі, у прыватнасці, у Міжнародных пактах аб правах чалавека, у дакументах Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе.

2. Асобы, якія належаць да літоўскай нацыянальнай меншасці ў Рэспубліцы Беларусь, гэта значыць асобы, якія маюць грамадзянства Рэспублікі Беларусь, з'яўляюцца літоўцамі па паходжанню або адносяць сябе да літоўскай нацыянальнасці, далучаюць сябе да літоўскай культуры, прытрымліваюцца літоўскіх традыцый і лічаць літоўскую мову сваёй роднай мовай, а таксама асобы, якія належаць да беларускай нацыянальнай меншасці ў Літоўскай Рэспубліцы, гэта значыць асобы, якія маюць грамадзянства Літоўскай Рэспублікі, з'яўляюцца беларусамі па паходжанню або адносяць сябе да беларускай нацыянальнасці, далучаюць сябе да беларускай культуры, прытрымліваюцца беларускіх традыцый і лічаць беларускую мову сваёй роднай мовай, маюць права індывідуальна або разам з іншымі членамі сваёй нацыянальнай групы свабодна падтрымліваць, захоўваць і развіваць сваю нацыянальную, культурную, моўную і рэлігійную самабытнасць без усялякай дыскрымінацыі, грунтуючыся на прынцыпе роўнасці перад законам.

3. Высокія Дагаворныя Бакі заяўляюць, што прыналежнасць да нацыянальнай меншасці з'яўляецца справай індывідуальнага выбару асобы і не можа выклікаць для яе ніякіх адмоўных наступстваў.

4. Ніхто не можа быць прымушаны даказваць сваю нацыянальную прыналежнасць або адмовіцца ад яе.

Артыкул 11

Высокія Дагаворныя Бакі заяўляюць, што асобы, названыя ў пункце 2 артыкула 10 гэтага Дагавора, маюць права:

- свабодна карыстацца роднай мовай у асабістым і грамадскім жыцці;

- мець доступ да інфармацыі на роднай мове, распаўсюджваць такую інфармацыю і абменьвацца ёю, а таксама мець сродкі масавай інфармацыі на роднай мове;

- вучыцца на роднай мове і роднай мове;

- захоўваць свае нацыянальныя традыцыі, развіваць прафесійнае і самадзейнае мастацтва;

- ствараць, а таксама падтрымліваць дзейнасць уласных адукацыйных, культурных і іншых устаноў, арганізацый і таварыстваў, якія могуць звяртацца за добраахвотнай фінансавай і іншай дапамогай, у тым ліку дзяржаўнай, у адпаведнасці з нацыянальным заканадаўствам, а таксама прымаць удзел у дзейнасці міжнародных няўрадавых арганізацый;

- свабодна вызнаваць і распаўсюджваць сваю рэлігію, выконваць рэлігійныя абрады, мець і распаўсюджваць прадметы культувага прызначэння, рэлігійную літаратуру і іншыя інфармацыйныя матэрыялы рэлігійнага зместу на роднай мове;

- непасрэдна і праз свабодна выбраных прадстаўнікоў на дзяржаўным і мясцовым узроўнях удзельнічаць у грамадскім жыцці;

- устанаўліваць і падтрымліваць кантакты паміж сабой на тэрыторыі сваёй дзяржавы, а таксама кантакты за мяжой з грамадзянамі іншых дзяржаў, з якімі іх звязвае агульнае этнічнае паходжанне.

Артыкул 12

1. Высокія Дагаворныя Бакі на іх тэрыторыях будуць імкнуцца ствараць умовы для захавання нацыянальнай, культурнай, моўнай і рэлігійнай самабытнасці асоб, названых ў пункце 2 артыкула 10 гэтага Дагавора, і для рэалізацыі іх правоў, якія вынікаюць з артыкула 11 гэтага Дагавора:

- забяспечыць асобам, якія належаць да нацыянальных меншасцей, магчымасць карыстацца дзяржаўнымі сродкамі масавай інфармацыі і ажыццяўляць рэгулярнае тэле- і радыёвяшчанне на роднай мове;

- будуць імкнуцца забяспечыць магчымасць асобам, названым у пункце 2 артыкула 10 гэтага Дагавора, вучыцца на роднай мове або роднай мове ў дашкольных установах, пачатковых і сярэдніх школах;

- будуць, пры неабходнасці, праводзіць кансультацыі з прадстаўнікамі арганізацый асоб, названых у пункце 2 артыкула 10 гэтага Дагавора;

- будуць устрымлівацца ад любых дзеянняў, якія могуць выклікаць асіміляцыю асоб, названых у пункце 2 артыкула 10 гэтага Дагавора, супраць іх волі.

2. Высокія Дагаворныя Бакі абавязваюцца прымаць усе неабходныя меры, накіраваныя на спыненне любой дыскрымінацыі па нацыянальнай адзнацы, а таксама тыя, якія забараняюць дзейнасць арганізацый або асобных асоб, накіраваную на распаленне нацыянальнай або рэлігійнай варожасці.

Артыкул 13

Палажэнні артыкулаў 10, 11, і 12 гэтага Дагавора не павінны вытлумачацца як тыя, што даюць права ажыццяўляць дзейнасць, якая пярэчыць агульнапрызнаным прынцыпам і нормам міжнароднага права, у тым ліку прынцыпам і нормам, замацаваным у Статуце Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і дакументах Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе, у прыватнасці, прынцыпу тэрытарыяльнай цэласнасці дзяржаў, а таксама заканадаўству кожнага з Высокіх Дагаворных Бакоў.

Артыкул 14

1. Высокія Дагаворныя Бакі будуць ствараць спрыяльныя ўмовы для ўзаемавыгаднага эканамічнага, у тым ліку гандлёвага, супрацоўніцтва, для супрацоўніцтва ў сферы заахвочвання і ўзаемнай аховы інвестыцый, а таксама аховы інтэлектуальнай і прамысловай уласнасці ў адпаведнасці з іх міжнароднымі абавязацельствамі. Пытанні адносінаў уласнасці паміж Высокімі Дагаворнымі Бакамі, пры неабходнасці, будуць рэгулявацца на аснове асобных дагавораў.

2. Высокія Дагаворныя Бакі будуць садзейнічаць развіццю прамых сувязей паміж дзяржаўнымі і прыватнымі прадпрыемствамі.

3. Высокія Дагаворныя Бакі будуць развіваць навукова-тэхнічнае супрацоўніцтва, надаючы асаблівую ўвагу сучаснай тэхніцы і тэхналогіям.

Артыкул 15

Высокія Дагаворныя Бакі будуць заахвочваць супрацоўніцтва ў сферы транспарту і камунікацый, а таксама развіццё звязанай з гэтым інфраструктуры на аснове асобных дагавораў.

Артыкул 16

1. Высокія Дагаворныя Бакі будуць супрацоўнічаць у галіне аховы навакольнага асяроддзя і рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў, імкнучыся забяспечыць узаемную доўгатэрміновую экалагічную бяспеку ў мэтах абмежавання і ліквідацыі забруджванняў, асабліваю ўвагу надаючы зоне Браслаўскіх азёр, басейну рэк Нямунас (Нёман) - Нярыс (Вілія) і прыгранічным раёнам.

2. Высокія Дагаворныя Бакі будуць супрацоўнічаць у галіне стварэння, выкарыстання і ўдасканалення экалагічна чыстых вытворчасцей і тэхналогій.

3. Кожны з Высокіх Дагаворных Бакоў своечасова інфармуе другі Высокі Дагаворны Бок аб забруджванні, якое адбылося, або пагрозе забруджвання навакольнага асяроддзя трансгранічнага характару.

4. Высокія Дагаворныя Бакі заключаць спецыяльнае пагадненне аб супрацоўніцтве ў галіне аховы навакольнага асяроддзя і рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў.

Артыкул 17

1. Высокія Дагаворныя Бакі будуць заахвочваць усебаковае супрацоўніцтва ў галіне аховы здароўя і санітарнай гігіены, асабліва ў галіне прафілактыкі і барацьбы з інфекцыйнымі хваробамі і хваробамі, якія звязаны з сучаснай цывілізацыяй.

2. Высокія Дагаворныя Бакі будуць супрацоўнічаць у галіне працы і занятасці, а таксама сацыяльнай абароны насельніцтва і заключаць адпаведныя двухбаковыя пагадненні, якія вызначаюць напрамкі такога супрацоўніцтва.

Артыкул 18

1. Грунтуючыся на культурнай спадчыне літоўскага і беларускага народаў і на іх укладзе ў еўрапейскую цывілізацыю, Высокія Дагаворныя Бакі будуць заахвочваць пашырэнне ўсебаковага супрацоўніцтва ў галіне культуры, навукі і адукацыі.

2. Высокія Дагаворныя Бакі будуць умацоўваць і пашыраць культурныя абмены. Асаблівая ўвага будзе надавацца супрацоўніцтву паміж культурнымі ўстановамі і ўстанаўленню прамых сувязей паміж літоўскімі і беларускімі дзеячамі мастацтва і творчымі калектывамі.

3. У адпаведнасці з міжнароднымі нормама і стандартамі, а таксама на аснове двухбаковых пагадненняў Высокія Дагаворныя Бакі зрабяць і будуць падтрымліваць намаганні, накіраваныя на выяўленне і вяртанне культурных і гістарычных каштоўнасцей, страчаных, незаконна вывезеных або тых, якія іншым незаконным чынам аказаліся на тэрыторыі другога Высокага Дагаворнага Боку.

Артыкул 19

Кожны з Высокіх Дагаворных Бакоў у адпаведнасці з нацыянальным заканадаўствам будзе садзейнічаць распаўсюджванню друкаваных, у тым ліку перыядычных, выданняў і аўдыявізуальных сродкаў другога Высокага Дагаворнага Боку, будзе садзейнічаць выданню кніг літоўскіх аўтараў беларускімі выдавецтвамі і беларускіх аўтараў літоўскімі выдавецтвамі, а таксама сумесных выданняў, садзейнічаць правядзенню кніжных выставак і кірмашоў.

Артыкул 20

1. Высокія Дагаворныя Бакі, грунтуючыся на нормах міжнароднага права, уключаючы нормы гуманітарнага права, абавязваюцца забяспечваць прававую ахову месцаў пахавання, якія знаходзяцца на тэрыторыі аднаго Высокага Дагаворнага Боку і з'яўляюцца месцамі памяці для грамадзян другога Высокага Дагаворнага Боку.

2. Грамадзянам кожнага з Высокіх Дагаворных Бакоў будзе дадзена магчымасць догляду за магіламі суайчыннікаў і месцамі іх пахавання, якія знаходзяцца на тэрыторыі другога Высокага Дагаворнага Боку.

3. Высокія Дагаворныя Бакі будуць супрацоўнічаць у выяўленні і рэгістрацыі на тэрыторыі кожнага з іх месцаў пахавання грамадзян другога Высокага Дагаворнага Боку.

Артыкул 21

Высокія Дагаворныя Бакі будуць супрацоўнічаць у барацьбе з арганізаванай злачыннасцю, тэрарызмам, незаконным абарачэннем наркатычных сродкаў, незаконным гандлем зброяй, кантрабандай, нелегальнай міграцыяй, вытворчасцю і выкарыстаннем паддробленых сродкаў разлікаў і плацяжоў, дзеяннямі, якія накіраваны супраць бяспекі руху на ўсіх відах транспарту, а таксама іншымі відамі правапарушэнняў.

Артыкул 22

1. Высокія Дагаворныя Бакі ў выпадку неабходнасці будуць праводзіць двухбаковыя кансультацыі па выкананню палажэнняў гэтага Дагавора.

2. Спрэчкі адносна тлумачэння і прымянення гэтага Дагавора будуць вырашацца шляхам кансультацый і перагавораў.

Артыкул 23

Гэты Дагавор не парушае правоў і абавязацельстваў Высокіх Дагаворных Бакоў, якія вынікаюць з іншых міжнародных дагавораў, удзельнікамі якіх яны з'яўляюцца.

Артыкул 24

Гэты Дагавор падлягае ратыфікацыі і ўступіць ў сілу ў дзень абмену ратыфікацыйнымі граматамі, які адбудзецца ў Мінску.

Артыкул 25

Гэты Дагавор заключаны тэрмінам на дзесяць гадоў і будзе аўтаматычна прадоўжвацца на наступныя пяцігадовыя перыяды, калі ні адзін з Высокіх Дагаворных Бакоў не паведаміць пісьмова другому Высокаму Дагаворнаму Боку аб сваім намеры дэансаваць яго не пазней, чым за адзін год да заканчэння тэрміну дзеяння гэтага Дагавора.

Артыкул 26

Гэты Дагавор будзе зарэгістраваны ў Сакратарыяце Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у адпаведнасці з артыкулам 102 Статута гэтай Арганізацыі.

Аформлена ў Вільнюсе "___" лютага 1995 года ў двух экзэмплярах, кожны на літоўскай і беларускай мовах, прычым абодва тэксты маюць аднолькавую сілу.

За Літоўскую
Рэспубліку:

За Рэспубліку
Беларусь:

[TRANSLATION — TRADUCTION]

TREATY¹ BETWEEN THE REPUBLIC OF LITHUANIA AND THE
REPUBLIC OF BELARUS ON GOOD-NEIGHBOURLINESS AND
COOPERATION

The Republic of Lithuania and the Republic of Belarus, hereinafter referred to as the “High Contracting Parties”,

Reaffirming their commitment to the universally recognized principles and norms of international law, including the principles contained in the Charter of the United Nations, the Helsinki Final Act,² the Charter of Paris for a New Europe³ and other documents of the Organization for Security and Cooperation in Europe,

Guided by the provisions of the Declaration on Principles of Good-Neighbourly Relations between the Republic of Lithuania and the Republic of Belarus of 24 October 1991,

Considering the centuries-long traditions of friendship between the Lithuanian and Belarusian peoples and desiring to develop all aspects of their mutual relations on the principle of good-neighbourliness,

Have agreed as follows:

Article 1

The High Contracting Parties shall develop their relations in a consistent manner, adhering to the principles of sovereign equality, the non-use of force or the threat of force, the inviolability of borders, territorial integrity, the peaceful settlement of disputes, non-interference in each other’s internal affairs, respect for human rights and fundamental freedoms, mutually advantageous cooperation and the conscientious fulfilment of their obligations under international law.

Article 2

1. The High Contracting Parties shall promote the strengthening of mechanisms to ensure security, stability and cooperation in Europe.

2. The High Contracting Parties shall cooperate in matters relating to the maintenance of stability and security on the European continent and shall also develop measures to strengthen confidence and security on the basis of the relevant documents of the Organization for Security and Cooperation in Europe.

Article 3

The High Contracting Parties shall promote the process of disarmament in the field of nuclear weapons and other weapons of mass destruction. They agree that the reduction of their weapons to the minimum sufficient for defence and the implementation of the Treaty on Conventional Armed Forces in Europe will help to strengthen security and stability in Europe.

¹ Came into force on 26 April 1996 by the exchange of the instruments of ratification at Minsk, in accordance with article 24.

² *International Legal Materials*, vol. XIV (1975), p. 1292 (American Society of International Law).

³ United Nations, *Official Records of the General Assembly, Forty-fifth Session*, document A-45/859.

Article 4

Each High Contracting Party shall ensure that the activities of the armed forces deployed or situated in its territory shall be in conformity with the provisions of the Charter of the United Nations, the Helsinki Final Act, the Charter of Paris for a New Europe and other documents of the Organization for Security and Cooperation in Europe.

Article 5

1. Each High Contracting Party shall take all the necessary measures to suppress activities in its territory of organizations, groups or individuals directed against the sovereignty, territorial integrity or State security and defence capacity of the other High Contracting Party.

2. Neither High Contracting Party shall allow its territory to be used to carry out armed aggression against the other High Contracting Party.

3. If a third State or States carry out an armed attack against one of the High Contracting Parties, the other High Contracting Party undertakes not to render military assistance or any other kind of support to that State or those States for the entire duration of the armed conflict, and shall contribute to a settlement of the conflict in accordance with the principles of the Charter of the United Nations and the documents of the Organization for Security and Cooperation in Europe.

Article 6

1. The High Contracting Parties shall create conditions conducive to cooperation between their government and administrative bodies.

2. The High Contracting Parties shall endeavour to strengthen ties between their parliaments.

Article 7

The High Contracting Parties shall promote the establishment and development of direct contacts and cooperation between their administrative and territorial units. Special attention will be given to cooperation in border areas.

Article 8

The High Contracting Parties shall foster the development of contacts between their nationals, civic organizations and press and information organs.

Article 9

Each High Contracting Party shall guarantee to nationals of the other High Contracting Party residing in its territory all the human rights and fundamental freedoms which are granted to such persons in accordance with the universally recognized principles and norms of international law.

Article 10

1. The High Contracting Parties undertake to comply with the universally recognized principles and standards relating to the protection of the rights of persons belonging to ethnic minorities, as contained, in particular, in the International Human Rights Covenants and documents of the Organization for Security and Cooperation in Europe.

2. Persons belonging to the Lithuanian ethnic minority in the Republic of Belarus, that is, persons who, being nationals of the Republic of Belarus, declare themselves to be Lithuanians by descent or to belong to the Lithuanian ethnic group, associate themselves with Lithuanian culture, observe Lithuanian traditions and consider Lithuanian to be their mother tongue, as well as persons belonging to the Belarusian ethnic minority in the Republic of Lithuania, that is, persons who, being nationals of the Republic of Lithuania, declare themselves to be Belarusians by descent or to belong to the Belarusian ethnic group, associate themselves with Belarusian culture, observe Belarusian traditions and consider Belarusian to be their mother tongue, shall have the right, individually or together with other members of their ethnic group, freely to maintain, preserve and develop their ethnic, cultural, linguistic and religious identity without being subjected to any discrimination, in accordance with the principle of equality before the law.

3. The High Contracting Parties declare that affiliation with an ethnic minority is a matter of a person's individual choice and shall not entail any negative consequences for that person.

4. No one shall be forced to prove his or her ethnic affiliation or renounce it.

Article 11

The High Contracting Parties declare that the persons referred to in article 10, paragraph 2, of this Treaty shall have the right to:

- Use their mother tongue freely in their private and public life;
- Have access to information in their mother tongue, disseminate and exchange such information and also have mass media in their mother tongue;
- Receive instruction in their mother tongue and study their mother tongue;
- Preserve their ethnic traditions and foster professional and amateur art;
- Create and support the activities of their own educational, cultural and other institutions, organizations and societies, which may request voluntary financial and other assistance, including State assistance, in accordance with national law, and participate in the activities of international non-governmental organizations;
- Freely profess and disseminate their religion, perform religious ceremonies, own and disseminate religious articles, religious literature and other information materials of a religious nature in their mother tongue;
- Participate in public life directly and through their freely elected State and local representatives;
- Establish and maintain contacts between one another in the territory of their State, and contacts abroad with nationals of other States with whom they are bound by a common ethnic origin.

Article 12

1. The High Contracting Parties shall, each in its own territory, endeavour to create conditions for the preservation of the ethnic, cultural, linguistic and religious identity of the persons referred to in article 10, paragraph 2, of this Treaty and for the exercise of their rights arising from article 11 of this Treaty:

- They shall ensure that persons belonging to ethnic minorities have an opportunity to make use of the State media and broadcast television and radio programmes in their mother tongue on a regular basis;
- They shall endeavour to ensure that the persons referred to in paragraph 2 of article 10 of this Treaty have an opportunity to receive instruction in their mother tongue or study their mother tongue in pre-school institutions and elementary and secondary schools;
- Shall, when necessary, hold consultations with representatives of organizations of the persons referred to in article 10, paragraph 2, of this Treaty;
- Shall refrain from any actions which may result in the assimilation against their will of the persons referred to in article 10, paragraph 2, of this Treaty.

2. The High Contracting Parties shall take all the necessary measures to suppress any discrimination on the basis of ethnic origin and prohibit the activities of organizations or individuals which foment national or religious hatred.

Article 13

The provisions of articles 10, 11 and 12 of this Treaty shall not be interpreted as granting the right to engage in activities which contradict the universally recognized principles and norms of international law, including the principles and norms contained in the Charter of the United Nations, instruments of the Organization for Security and Cooperation in Europe, in particular, the principle of the territorial integrity of States, and the law of each High Contracting Party.

Article 14

1. The High Contracting Parties shall create conditions conducive to mutually advantageous economic cooperation, including trade, cooperation in the promotion and reciprocal protection of investments and the protection of intellectual and industrial property in accordance with their international obligations. Questions of property relations between the High Contracting Parties shall, when necessary, be settled on the basis of separate agreements.

2. The High Contracting Parties shall promote the development of direct ties between their State and private enterprises.

3. The High Contracting Parties shall develop scientific and technical cooperation, with particular emphasis on modern techniques and technologies.

Article 15

The High Contracting Parties shall encourage cooperation in the areas of transport and communications and the development of related infrastructure on the basis of separate agreements.

Article 16

1. The High Contracting Parties shall cooperate in the area of environmental protection and the rational use of natural resources, endeavouring to ensure mutual long-term ecological security with a view to reducing and eliminating pollution, paying particular attention to the Braslav lakes, the Neman (Nemunas) and Viliya (Neris) river basins and border areas.

2. The High Contracting Parties shall cooperate in the creation, exploitation and improvement of environmentally sound products and technologies.

3. Each High Contracting Party shall notify the other High Contracting Party in a timely manner of any transboundary pollution, or threat of transboundary pollution, of the environment.

4. The High Contracting Parties shall conclude special agreements on cooperation in the area of environmental protection and the rational use of natural resources.

Article 17

1. The High Contracting Parties shall encourage all-round cooperation in the fields of health, sanitation and hygiene, particularly in the area of prevention and efforts to combat infectious diseases and diseases connected with modern civilization.

2. The High Contracting Parties shall cooperate in the fields of labour and employment and social protection, and shall conclude appropriate bilateral agreements which specify the areas in which such cooperation is to be carried out.

Article 18

1. On the basis of the cultural heritage of the Lithuanian and Belarusian peoples and their contributions to European civilization, the High Contracting Parties shall encourage the expansion of all-round cooperation in the fields of culture, science and education.

2. The High Contracting Parties shall strengthen and broaden cultural exchanges. Special attention shall be given to cooperation between cultural institutions and the establishment of direct ties between Lithuanian and Belarusian artists and creative groups.

3. In accordance with international norms and standards and also on the basis of bilateral agreements, the High Contracting Parties shall make and support efforts to identify and return cultural and historical property which was lost or unlawfully exported or which in any other unlawful manner came to be situated in the territory of the other High Contracting Party.

Article 19

Each High Contracting Party shall, in accordance with its national law, encourage the dissemination of the printed materials, including periodicals, and audiovisual means of the other Contracting Parties, promote the publication by Belarusian publishing houses of books by Lithuanian authors and the publication by Lithuanian publishing houses of books by Belarusian authors, as well as joint publications, and promote the holding of book exhibits and fairs.

Article 20

1. The High Contracting Parties shall, in accordance with the norms of international law, including the norms of humanitarian law, ensure legal protection of burial sites which are situated in the territory of one High Contracting Party and venerated by the nationals of the other High Contracting Party.

2. Nationals of each High Contracting Party shall be allowed to tend the graves and burial sites of their compatriots which are situated in the territory of the other High Contracting Party.

3. The High Contracting Parties shall cooperate in the identification and registration in the territory of each Party of sites where nationals of the other High Contracting Party are buried.

Article 21

The High Contracting Parties shall cooperate in order to combat organized crime, terrorism, illicit trafficking in narcotic drugs and arms, contraband, illegal migration, the production and use of counterfeit means of exchange and payments, acts directed against the security of travel on all forms of transport, and also other kinds of offences.

Article 22

1. The High Contracting Parties shall, when necessary, hold bilateral consultations with a view to implementing the provisions of this Treaty.

2. Disputes regarding the interpretation or application of this Treaty shall be settled through consultations and negotiations.

Article 23

This Treaty shall not affect the rights and obligations of the High Contracting Parties arising from other international agreements to which they are parties.

Article 24

This Treaty is subject to ratification and shall enter into force on the date of the exchange of the instruments of ratification, which shall take place at Minsk.

Article 25

This Treaty is concluded for a period of 10 years and shall be automatically extended for successive five-year periods unless one of the High Contracting Parties notifies the other High Contracting Party in writing of its intention to terminate it at least one year prior to the expiry of the current period of validity.

Article 26

This Treaty shall be registered in the Secretariat of the United Nations in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

DONE at Vilnius on 6 February 1995 in duplicate, each in the Lithuanian and Belarusian languages, both texts being equally authentic.

For the Republic
of Lithuania:

A. BRAZAUSKAS

For the Republic
of Belarus:

A. LUKASHENJA

[TRADUCTION — TRANSLATION]

TRAITÉ¹ ENTRE LA RÉPUBLIQUE DE LITUANIE ET LA RÉPUBLIQUE DE BÉLARUS DE BON VOISINAGE ET DE COOPÉRATION

La République de Lituanie et la République de Bélarus, ci-après dénommées les « Hautes Parties contractantes »,

Réaffirmant leur engagement à l'égard des principes et des normes universellement reconnues du droit des gens, y compris les principes énoncés à la Charte des Nations Unies, à l'Acte final d'Helsinki², à la Charte de Paris pour une nouvelle Europe³ ainsi qu'aux autres documents de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe,

Inspirées par les dispositions de la Déclaration sur les principes régissant les relations de bon voisinage entre la République de Lituanie et la République de Bélarus du 24 octobre 1991,

Considérant les relations d'amitié plus que centenaires entre les peuples lituanien et bélarussien et désireuses de développer tous les aspects de leurs relations mutuelles en se fondant sur le principe du bon voisinage,

Sont convenues de ce qui suit :

Article premier

Les Hautes Parties contractantes renforceront leurs relations de façon cohérente en adhérant aux principes de l'égalité de souveraineté, du non-recours à la force ou d'une menace à un tel recours, de l'inviolabilité des frontières, de l'intégrité territoriale, du règlement pacifique des différends, de la non-ingérence dans les affaires internes de l'autre partie, du respect des droits de l'homme et des libertés fondamentales, d'une coopération assurant des avantages réciproques et d'un respect scrupuleux de leurs obligations en vertu du droit des gens.

Article 2

1. Les Hautes Parties contractantes veillent à assurer le renforcement des mécanismes propres à assurer la sécurité, la stabilité et la coopération en Europe.

2. Les Hautes Parties contractantes veillent à coopérer en ce qui concerne les questions portant sur le maintien de la stabilité et de la sécurité sur le continent européen; elles prendront des mesures propres à renforcer la confiance et la sécurité en se fondant sur les documents pertinents de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe.

¹ Entré en vigueur le 26 avril 1996 par l'échange des instruments de ratification à Minsk, conformément à l'article 24.

² *Documents d'actualité internationale*, nos 34-35-36 (26 août-2 et 9 septembre 1975), p. 642 (La Documentation française).

³ Nations Unies, *Documents officiels de l'Assemblée générale, quarante-cinquième session*, document A-45/859.

Article 3

Les Hautes Parties contractantes encouragent le processus de désarmement s'agissant des armements nucléaires et d'autres armes de destruction massive. Elles conviennent que la réduction de leurs armements au minimum nécessaire à leur défense et que l'application du Traité sur les forces armées conventionnelles en Europe contribueront à renforcer la sécurité et la stabilité en Europe.

Article 4

Chaque Haute Partie contractante veille à ce que les activités des forces armées déployées ou stationnées sur son territoire soient conformes aux dispositions de la Charte des Nations Unies, de l'Acte final d'Helsinki, de la Charte de Paris pour une nouvelle Europe, ainsi que d'autres documents de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe.

Article 5

1. Chaque Partie contractante s'engage à prendre toutes les mesures propres à supprimer, sur son territoire, les activités de groupes ou d'individus à l'encontre de la souveraineté, de l'intégrité ou de la sécurité et de la capacité de défense de l'autre Haute Partie contractante.

2. Les Hautes Parties contractantes veillent à ce que leurs territoires respectifs ne soient pas utilisés pour entreprendre une agression armée contre l'autre Haute Partie contractante.

3. Si un ou plusieurs Etats tiers devaient procéder à une attaque armée contre l'une des Hautes Parties contractantes, l'autre Haute Partie contractante s'engage à ne prêter aucune assistance militaire ou un quelconque soutien audit Etat ou Etats pendant la durée du conflit conformément aux principes de la Charte des Nations Unies et aux textes de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe.

Article 6

1. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à créer des conditions favorables à la coopération entre leurs gouvernements et les organes administratifs.

2. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à renforcer les rapports entre leurs parlements respectifs.

Article 7

Les Hautes Parties contractantes encouragent la mise en place et le développement de contacts directs et d'une coopération entre leurs organismes administratifs et territoriaux. Une attention particulière sera accordée aux zones frontalières.

Article 8

Les Hautes Parties contractantes encouragent le développement de contacts entre leurs ressortissants, leurs organisations communautaires, leurs journaux et les organismes d'information.

Article 9

Chacune des Hautes Parties contractantes garantit aux ressortissants de l'autre Haute Partie contractante résidant sur son territoire tous les droits de l'homme et les

libertés fondamentales qui sont reconnus à ces personnes conformément aux principes et aux normes du droit des gens universellement reconnus.

Article 10

1. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à se conformer aux principes et aux normes universellement reconnues en matière de protection des droits des personnes appartenant aux minorités ethniques, qui figurent notamment aux Pactes internationaux sur les droits de l'homme et aux textes de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe.

2. Les personnes qui, en République de Bélarus, appartiennent à la minorité ethnique lituanienne, c'est-à-dire les personnes qui, tout en étant des ressortissants de la République de Bélarus, se déclarent de descendance lituanienne ou comme appartenant au groupe ethnique lituanien, s'associent à la culture lituanienne, observent les traditions lituanienes et considèrent le lituanien comme étant leur langue maternelle, de même que les personnes qui, en République de Lituanie, appartiennent à la minorité ethnique bélarussienne, c'est-à-dire les personnes qui, tout en étant des ressortissants de la République de Lituanie, se déclarent de descendance bélarussienne ou comme appartenant au groupe ethnique bélarussien, s'associent à la culture bélarussienne, observent les traditions bélarussiennes et considèrent le biélorusse comme étant leur langue maternelle, auront le droit, individuellement ou collectivement avec les autres membres de leur groupe ethnique, de maintenir, de préserver et de développer leur identité ethnique, culturelle, linguistique et religieuse sans avoir à subir la moindre discrimination conformément au principe de l'égalité face à la loi.

3. Les Hautes Parties contractantes déclarent que l'affiliation à une minorité ethnique constitue un choix personnel et individuel qui ne doit entraîner aucune conséquence négative pour l'intéressé.

4. Aucune personne ne sera contrainte de fournir la preuve de son affiliation ethnique ou d'un renoncement à celle-ci.

Article 11

Les Hautes Parties contractantes déclarent que les personnes visées au paragraphe 2 de l'article 10 du présent Traité auront le droit :

- D'utiliser librement leur langue maternelle en privé et en public;
- D'avoir accès à l'information dans leur langue maternelle, de diffuser et d'échanger l'information et de bénéficier des moyens d'information dans leur langue maternelle;
- De recevoir un enseignement dans leur langue maternelle et de poursuivre leurs études dans cette langue;
- De préserver leurs traditions ethniques et d'encourager les activités tant professionnelles que d'amateurs dans le domaine des arts;
- De contribuer à la création et au soutien des activités de leurs propres institutions, organisations et sociétés culturelles et d'enseignement qui pourraient solliciter une aide financière volontaire ou toute autre assistance, y compris l'aide de l'Etat, conformément à la législation nationale et enfin, de participer aux activités d'organisations internationales non gouvernementales;

- De pratiquer et de propager librement leur religion, de célébrer des cérémonies religieuses, de posséder et de distribuer des articles à caractère religieux ainsi que toute documentation à caractère religieux dans leur langue maternelle;
- De participer à la vie publique soit directement ou par l'intermédiaire de leurs élus aux niveaux local ou de l'Etat;
- D'établir et de maintenir des contacts entre eux sur le territoire de leur Etat ainsi qu'à l'étranger avec des ressortissants d'autres Etats qui leur sont rattachés par des liens ethniques communs.

Article 12

1. Sur leurs territoires respectifs, les Hautes Parties contractantes s'efforcent de créer des conditions favorables à la préservation de l'identité ethnique, culturelle, linguistique et religieuse des personnes visées au paragraphe 2 de l'article 10 du présent Traité ainsi qu'à l'exercice de leurs droits résultant de l'article 11 du présent Traité :

- Elles veillent à ce que les personnes appartenant à des minorités ethniques aient la possibilité d'avoir recours aux médias de l'Etat et d'offrir des programmes radiophoniques ou télévisés dans leur langue maternelle sur une base régulière;
- Elles s'efforcent d'assurer que les personnes visées au paragraphe 2 de l'article 10 du présent Traité aient la possibilité de recevoir un enseignement dans leur langue maternelle ou d'étudier celle-ci dans des établissements préscolaires ainsi que dans les écoles élémentaires et secondaires;
- Lorsque cela s'avère nécessaire, ils procèdent à des consultations avec les représentants des organisations des personnes visées au paragraphe 2 de l'article 10 du présent Traité;
- Elles évitent toute action susceptible d'entraîner une assimilation contre la volonté des personnes visées au paragraphe 2 de l'article 10 du présent Traité.

2. Les Hautes Parties contractantes prennent toutes les mesures nécessaires à la suppression de toute discrimination en raison de l'origine ethnique et à l'interdiction des activités d'organisations ou d'individus qui fomentent la haine nationale ou religieuse.

Article 13

Les dispositions des articles 10, 11 et 12 du présent Traité ne peuvent être interprétées comme concédant un droit à entreprendre des activités contraires aux principes et aux normes universellement reconnus du droit des gens, y compris les principes et les normes contenus à la Charte des Nations Unies, aux textes de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe, notamment le principe de l'intégrité territoriale des Etats et les lois de chaque Haute Partie contractante.

Article 14

1. Les Hautes Parties contractantes veillent à créer des conditions propres à favoriser une coopération économique mutuellement avantageuse, y compris en matière d'échanges commerciaux, de coopération s'agissant de la promotion et de la protection mutuelles des investissements, ainsi que la protection de la propriété intellectuelle et industrielle conformément à leurs obligations internationales. Le cas

échéant, les questions relatives à la propriété entre les Hautes Parties contractantes seront réglées au moyen d'accords distincts.

2. Les Hautes Parties contractantes encouragent le développement de rapports directs entre leurs entreprises d'Etat et privées.

3. Les Hautes Parties contractantes veillent à développer une coopération scientifique et technique, l'accent étant mis sur les techniques et technologies modernes.

Article 15

Les Hautes Parties contractantes favorisent la coopération en matière de transport et des communications, ainsi que le développement des infrastructures connexes sur la base d'accords distincts.

Article 16

1. Les Hautes Parties contractantes coopèrent en matière de protection environnementale et d'une exploitation rationnelle des ressources naturelles, en veillant à assurer une sécurité écologique mutuelle à long terme, l'objectif étant de réduire et d'éliminer la pollution en accordant une attention particulière aux lacs de Braslav, aux bassins fluviaux de la Neman (Nemunas) et de la Viliya (Neris), ainsi qu'aux régions frontalières.

2. Les Hautes Parties contractantes coopèrent à la création, à l'exploitation et à l'amélioration de produits et de technologies écologiquement sains.

3. En temps opportun, chaque Haute Partie contractante notifie l'autre Haute Partie contractante de toute pollution environnementale transfrontalière ou de toute menace à cet égard.

4. Les Hautes Parties contractantes concluent des accords particuliers s'agissant de la coopération dans les domaines de la protection de l'environnement et de l'exploitation rationnelle des ressources naturelles.

Article 17

1. Les Hautes Parties contractantes favorisent une coopération générale dans les domaines de la santé, de l'assainissement et de l'hygiène, notamment en ce qui concerne la prévention et les efforts pour combattre les maladies infectieuses et les maladies résultant des nouveaux modes de vie.

2. Les Hautes Parties contractantes coopèrent dans les domaines du travail, de l'emploi et de la protection sociale; elles concluent des accords bilatéraux appropriés qui précisent les domaines dans lesquels une telle coopération sera entreprise.

Article 18

1. Se fondant sur l'héritage culturel des peuples lituanien et biélorusse et sur leur contribution à la civilisation européenne, les Hautes Parties contractantes encouragent le développement d'une large coopération dans les domaines de la culture, de la science et de l'éducation.

2. Les Hautes Parties contractantes veillent à renforcer et à étendre leurs échanges culturels. Une attention particulière sera accordée à la coopération entre les établissements culturels et à la mise en place de rapports directs entre les artistes et les groupes de créateurs lituanien et biélorusses.

3. Conformément aux normes et aux règles internationales et sur la base d'accords bilatéraux, les Hautes Parties contractantes, tout en appuyant les autres efforts entrepris, s'appliquent à identifier et à rendre les biens culturels et historiques qui ont été perdus ou illégalement exportés ou qui, de toute autre manière illégale, se sont retrouvés sur le territoire de l'autre Haute Partie contractante.

Article 19

Conformément à leur législation, les Hautes Parties contractantes favorisent la diffusion des imprimés, y compris les périodiques, et de la documentation audiovisuelle de l'autre Haute Partie contractante; elles encouragent la publication par des maisons d'édition du Bélarus de livres d'auteurs lituaniens et la publication par des maisons d'édition de Lituanie de livres d'auteurs bélarussiens, de même que des publications conjointes; elles favorisent également l'organisation de foires et d'expositions de livres.

Article 20

1. Conformément aux normes du droit des gens, y compris les normes du droit humanitaire, les Hautes Parties contractantes veillent à assurer la protection juridique des lieux de sépulture situés sur le territoire de l'une des Hautes Parties contractantes et qui sont vénérés par les ressortissants de l'autre Haute Partie contractante.

2. Les ressortissants de chaque Haute Partie contractante seront autorisés à assurer l'entretien des tombes et des sépultures de leurs compatriotes qui sont situés sur le territoire de l'autre Haute Partie contractante.

3. Les Hautes Parties contractantes coopèrent à l'identification et à l'enregistrement, sur le territoire de chaque Partie, des sites où les ressortissants de l'autre Haute Partie contractante sont enterrés.

Article 21

Les Hautes Parties contractantes coopèrent dans le but de lutter contre le crime organisé, le terrorisme, le trafic illicite des stupéfiants et des armes, la contrebande, les migrations illégales, la production et l'utilisation de faux moyens d'échange et de paiements, les actes à l'encontre de la sécurité des déplacements par les différents moyens de transport de même que contre des infractions d'autre nature.

Article 22

1. Si cela s'avère nécessaire, les Hautes Parties contractantes procèdent à des consultations bilatérales aux fins de l'application des dispositions du présent Traité.

2. Les différends portant sur l'interprétation ou l'application du présent Traité seront réglés par voie de consultations et de négociations.

Article 23

Le présent Traité ne porte aucunement atteinte aux droits et obligations des Hautes Parties contractantes résultant d'autres accords internationaux auxquels elles sont parties.

Article 24

Le présent Traité est soumis à ratification et il entrera en vigueur à la date de l'échange des instruments de ratification qui aura lieu à Minsk.

Article 25

Le présent Traité est conclu pour une période de dix ans et il sera automatiquement reconduit pour des périodes quinquennales successives à moins que l'une des Parties contractantes n'ait notifié l'autre Partie contractante par écrit de son intention de dénoncer l'Accord au moins une année avant l'expiration de la période de validité en cours.

Article 26

Ce Traité sera enregistré par le Secrétariat des Nations Unies conformément à l'Article 102 de la Charte des Nations Unies.

FAIT à Vilnius le 6 février 1995 en double exemplaire, en langues lituanienne et biélorusse, les deux textes étant également authentiques.

Pour la République
de Lituanie :

A. BRAZAUSKAS

Pour la République
de Bélarus :

A. LUKASHENKA
